

## هند و آسیای میانه؛ اهداف نزدیکی ژئوپلیتیکی

در تاریخ ۶ ژوئن ۲۰۲۵، چهارمین نشست وزرای خارجه هند و کشورهای آسیای مرکزی در دهلی‌نو برگزار شد. با وجود آن‌که در بیانیه‌های رسمی این نشست، هدف آن «تعمق همکاری» عنوان شد، اما در واقعیت، اهداف راهبردی مهمی همچون مقابله با نفوذ چین و روسیه، متنوع‌سازی مسیرهای انرژی و تقویت جایگاه سیاسی آمریکا در منطقه دنبال می‌شد.

حزب بهاراتیا جاناتا که به رهبری نارندرا مودی در هند حاکم است، حزبی وابسته به آمریکا به شمار می‌رود و در راستای تحقق استراتژی آمریکا در اوراسیا عمل می‌کند. همچنین هند در کنار رژیم یهود، هم‌پیمان ترامپ به حساب می‌آید. کتاب روزنامه‌نگار و نویسنده آزاد ایسا با عنوان «ائتلاف جدید میان دو دولت دشمن: هند و اسرائیل» به تحلیل تاریخیچه شراکت راهبردی این دو کشور می‌پردازد. نویسنده تأکید می‌کند که هندویسم و صهیونیسم به عنوان بنیان اشغال سرزمین فلسطین توسط رژیم یهود و سیطره هند بر کشمیر با اکثریت مسلمان عمل می‌کنند. از سال ۲۰۱۹ هند از تجربه رژیم یهود برای ارائه مفهوم «پژوهش تمدنی» در کشمیر بهره می‌برد.

ایسا همچنین خاطرنشان می‌کند که اتحاد هند و رژیم یهود عامل پیونددهنده هر دو اشغال است، زیرا روش‌های خشونت‌بارشان مشابه و دلایلشان نیز یکسان است. تجارت اسلحه میان این دو کشور، تولید مشترک سلاح، فناوری نظارت و تمرینات نظامی مشترک، پشتیبانی متقابل اشغال کشمیر و فلسطین را تأمین می‌کند. رژیم یهود همچنین آموزش، تجهیزات نظارتی و فناوری رادار را در اختیار پلیس کشمیر که تحت کنترل هند است قرار می‌دهد. طبق گزارش مؤسسه بین‌المللی تحقیقات صلح استکهلم، رژیم یهود در سال ۲۰۲۱ یکی از سه صادرکننده بزرگ سلاح به هند بوده و ۴۳ درصد از کل صادرات سلاح خود را به هند ارسال کرده است.

همچنین ایسا اشاره می‌کند که از سال ۲۰۰۰، هندی‌های آمریکایی در کنگره آمریکا در فعالیت‌های خود به کمیته یهودیان آمریکا (AJC) و آپیک (AIPAC) تکیه کرده‌اند و گروه‌های فشار هندی با این گروه‌ها برای تحقق اهداف مشترک همکاری داشته‌اند. آن شافر، رئیس شورای یهودیان آمریکا، در سال ۲۰۰۲ به روزنامه فورواردر گفته است: «ما با آن‌ها در رویکرد یهودیان به فعالیت سیاسی مشترک هستیم. می‌خواهیم ابزارهای لازم را برای تحقق برنامه‌های سیاسی‌شان در اختیارشان بگذاریم».

رابطه هند و رژیم یهود که به اوج دشمنی با اسلام و مسلمانان رسیده، پس از به قدرت رسیدن مودی و نتانیاهو به شدت مستحکم‌تر شده است. ترامپ جنایتکار نیز جنایت‌هایی بی‌سابقه علیه مسلمانان، اموال، جان‌ها و ناموس‌شان به دست این دو رژیم جنایتکار مرتکب شده است. الله سبحانه و تعالی می‌فرماید: «لَتَجِدَنَّ أَشَدَّ النَّاسِ عَدَاوَةً لِّلَّذِينَ آمَنُوا الْيَهُودَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا» «قطعاً سرسخت‌ترین مردم در دشمنی با مؤمنان را یهودیان و مشرکان خواهی یافت».

در متن بیانیه مشترکی که در چهارمین نشست وزرای خارجه هند و آسیای مرکزی در دهلی‌نو تصویب شد، آمده است که موضوعات محوری بحث شامل موارد زیر بود:

- امنیت و مبارزه با تروریسم: بار دیگر بر پابندی به مقابله با تروریسم در همه اشکال و مظاهر آن و محکومیت حملات تروریستی تأکید شد. همچنین به اهمیت مشاوره‌های منظم بین شوراهای امنیت ملی اشاره شد.
- چالش‌های منطقه‌ای و جهانی: حمایت از افغانستانی آرام، باثبات، عاری از تروریسم و مواد مخدر مورد تأکید قرار گرفت.
- منابع: تمایل به استخراج مشترک عناصر کمیاب خاکی و فلزات اساسی ابراز شد و پیشنهاد شد که دومین مجمع عناصر کمیاب خاکی میان هند و آسیای مرکزی برگزار شود.

- تأکید بر اهمیت کریدور بین‌المللی حمل‌ونقل شمال - جنوب (INSTC) و اشاره به حمایت هند از پیوستن ترکمنستان و ازبکستان به این کریدور نیز تأکید شد. همچنین در بیانیه به موفقیت نشست گروه کاری مشترک میان هند و آسیای مرکزی درباره بندر چابهار و علاقه کشورهای آسیای مرکزی به بهره‌برداری از آن اشاره گردید.

- توجه ویژه به اهمیت پروژه‌های اقتصادی جاری، از جمله پروژه خط لوله گاز ترکمنستان - افغانستان - پاکستان - هند (TAPI) که هدف آن تقویت پیوندهای آسیای مرکزی و هند است. همچنین توسعه ظرفیت حمل‌ونقل و ترانزیت در کشورهای آسیای مرکزی و هند و ارائه ابتکارات مشترک برای ایجاد کریدورهای حمل‌ونقل منطقه‌ای و بین‌المللی مورد بحث قرار گرفت.

درعین‌حال، روسیه و چین نفوذ خود را در کشورهای آسیای مرکزی حفظ کرده‌اند. مشارکت چین در بخش‌های زیرساخت و انرژی منطقه، از طریق پروژه «یک کمربند یک جاده» در حال گسترش است. روسیه نیز تلاش می‌کند از طریق سازمان پیمان امنیت جمعی، نفوذ نظامی و سیاسی خود را حفظ کند. در این شرایط، تلاش هند برای نفوذ در آسیای مرکزی تلاشی برای ایجاد تعادل در برابر دو قدرت ژئوپلیتیک روسیه و چین به شمار می‌رود.

آسیای مرکزی نه تنها به خاطر ذخایر نفت و گازش مهم است، بلکه به عنوان مسیری برای ارتباط هند با اوراسیا از طریق افغانستان نیز اهمیت دارد. حتی پس از به قدرت رسیدن طالبان در افغانستان، هند همچنان در پی راه‌حل‌های لجستیکی در این منطقه است. هند برنامه داشت از طریق بندر چابهار به ایران و از آنجا به آسیای مرکزی دسترسی یابد.

آمریکا در سیاست مهار چین در آسیا و اقیانوسیه تا حد زیادی به هند متکی است و این وابستگی ژئوپلیتیکی، از عوامل اصلی حمایت از فعالیت‌های هند در آسیای مرکزی است. هند با این سیاست، اهمیت راهبردی خود را به عنوان «بال شرقی» ویژه واشنگتن به اثبات می‌رساند.

ازبکستان که می‌کوشد نقش پیشرو را در سیاست منطقه‌ای ایفا کند، یکی از مهم‌ترین شرکای هند در آسیای مرکزی به شمار می‌رود؛ زیرا نظام حاکم بر ازبکستان، به دلیل موقعیت جغرافیایی و تمایلش به حمایت از ابتکارات غربی، توجه آمریکا و متحدانش را جلب می‌کند. با این حال، این نظام متوجه نیست که در دام مهلک غرب گرفتار شده است. مردم ازبکستان به تدریج درمی‌یابند که نظام تحت رهبری میرضیایف توانایی محافظت از آنان در برابر چنگال کشورهای استعمارگر کافر و تأمین زندگی آرام و شکوفا را ندارد.

در حقیقت، تنها دولت خلافت راشده است که می‌تواند این مسئولیت را بر دوش گیرد و آن را به نحو کامل انجام دهد و مردم را از ظلم سرمایه‌داری به عدالت اسلام رهنمون سازد.

**برگرفته از شماره ۵۵۳ جریده‌الرایه**